

RURAL PACT

Încurajarea acțiunilor din partea comunităților pentru realizarea viziunii pentru zonele rurale

Document de informare tematică

decembrie 2024

Cuprins

1. Introducere	1
2. Care este importanța Pactului rural pentru comunitățile locale?	2
3. Ce trebuie să se întâmple pentru a aduce Pactul rural mai aproape de cetățeni?	3
4. Ce ar trebui să facă actorii locali?	4
4.1. Să se reunească în jurul unui lider local care să impulsioneze procesul de transformare de la nivel local	4
4.2. Să adopte un cadru organizatoric adecvat, care să permită o participare amplă	4
4.3. Să convină asupra unei viziuni și a unui plan comune, cu acțiuni transformatoare ample	5
5. Ce ar trebui să facă factorii de decizie pentru a permite luarea de măsuri?	6
5.1. Să recunoască liderii locali, împreună cu cadrele lor organizatorice, ca parteneri într-o veritabilă guvernanță pe mai multe niveluri	6
5.2. Să organizeze și/sau să finanțeze consolidarea capacităților locale	6
5.3. Să încurajeze acțiunea coordonată	7
5.4. Să îmbunătățească accesul la finanțare și să reducă birocrația	7

Informațiile și punctele de vedere exprimate în prezentul document aparțin autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat opinia oficială a Comisiei Europene. Comisia nu garantează exactitatea datelor incluse și nici nu poate fi trasă la răspundere pentru modul în care ar putea fi utilizate informațiile conținute în prezenta publicație.

1. Introducere

Zonele rurale sunt esențiale pentru identitatea și bunăstarea Europei. Cu toate acestea, comunitățile rurale din întreaga UE se confruntă cu o serie de provocări, printre care: declinul demografic și îmbătrânirea populației, deteriorarea serviciilor publice precum educația, sănătatea sau transporturile, scăderea veniturilor din industriile primare și consecințele negative ale schimbărilor climatice.

Politicile publice încearcă să combată aceste provocări, dar răspunsul poate fi limitat din cauza lipsei de coordonare între diferitele sectoare, a finanțării insuficiente, a birocrației sau a încercărilor de a pune în aplicare soluții universale, fără a ține seama de specificul fiecărei zone.

**Dacă vă întrebați cum poate ajuta
Pactul rural comunitatea dvs.
locală, prezentul document
de informare vi se adresează!**

Finanțat de
Uniunea Europeană

2. Care este importanța Pactului rural pentru comunitățile locale?

În consultare cu numeroase părți interesate, Comisia Europeană a elaborat, în 2021, o [viziune pe termen lung pentru zonele rurale ale UE până în 2040](#) (LTVRA – viziunea pentru zonele rurale).

Principalele realizări ale viziunii pentru zonele rurale și căile de urmat sunt prezentate în [raportul](#) Comisiei din martie 2024.

De asemenea, Comisia a instituit Pactul rural – un mecanism de colaborare menit să implice părțile interesate din UE în luarea de măsuri pentru realizarea viziunii pentru zonele rurale. Pactul urmărește asigurarea unui loc mai fruntaș pe agendele politice pentru problemele rurale, consolidarea capacităților prin învățare *inter pares* și prin colaborare în rețea, precum și încurajarea acțiunilor.

În completarea inițiativei Comisiei, multe autorități publice instituie noi cadre instituționale sau le consolidează pe cele existente pentru a-și impulsiona politicile rurale și, prin urmare, pentru a realiza Pactul rural la nivel național și regional. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi mai susținute pentru a se asigura că beneficiile pactului pot ajunge la comunitățile locale de la nivel de sat, de comună sau subregional.

Zece obiective comune ale viziunii UE pentru zonele rurale

1. Spații atractive, create în contextul unei dezvoltări teritoriale armonioase
2. Implicare în guvernanța pe mai multe niveluri și bazată pe realitatea zonei
3. Furnizori de securitate alimentară, oportunități economice, bunuri și servicii pentru societate în general
4. Comunități dinamice axate pe bunăstare
5. Comunități incluzive
6. Surse înfloritoare de natură
7. Beneficiari deplin ai inovării digitale
8. Gazde ale unor oameni întreprinzători, inovatori și calificați
9. Locuri animate, dotate cu servicii publice și private eficiente, accesibile și la prețuri abordabile
10. Locuri de diversitate

Membrii Pactului rural

Autoritățile publice
de la nivel local,
regional, național și
de la nivelul UE

Organizații ale
societății civile

Întreprinderi și
organizații de
întreprinderi

Instituții academice
și de cercetare

Cetățeni

Cum poate ajuta Pactul rural comunitățile locale?

Potențiale beneficii pentru comunitățile rurale

- ✓ **Sensibilizarea** autorităților și a publicului larg cu privire la importanța zonelor rurale
- ✓ Oferirea de spațiu și de sprijin pentru ca **vocele din mediul rural să se facă auzite** în procesele și organismele decizionale și să pledeze pentru sporirea sprijinului politic pentru zonele rurale
- ✓ **Analizarea tuturor politicilor** – locuințe, sănătate, educație, mobilitate – din perspectiva **nevoilor din mediul rural**, permițându-se implicarea comunităților în elaborarea politicilor respective și în punerea în aplicare a acestora
- ✓ Oferirea unui spațiu pentru schimburi și **învățare reciprocă**
- ✓ Îmbunătățirea **capacității actorilor locali** prin facilitarea accesului la cunoștințe, competențe tehnice, informații despre finanțare, capacitatea de punere în aplicare, pentru identificarea și abordarea provocărilor și oportunităților din mediul rural
- ✓ Identificarea și diseminarea de **practici care inspiră**
- ✓ Mobilizarea părților interesate pentru a concepe, a planifica și a pune în aplicare **o viziune și acțiuni strategice** pentru schimbări în zonele rurale
- ✓ Pledarea pentru o mai bună **coordonare a politicilor** pentru a combate provocările din mediul rural într-un mod cuprinzător

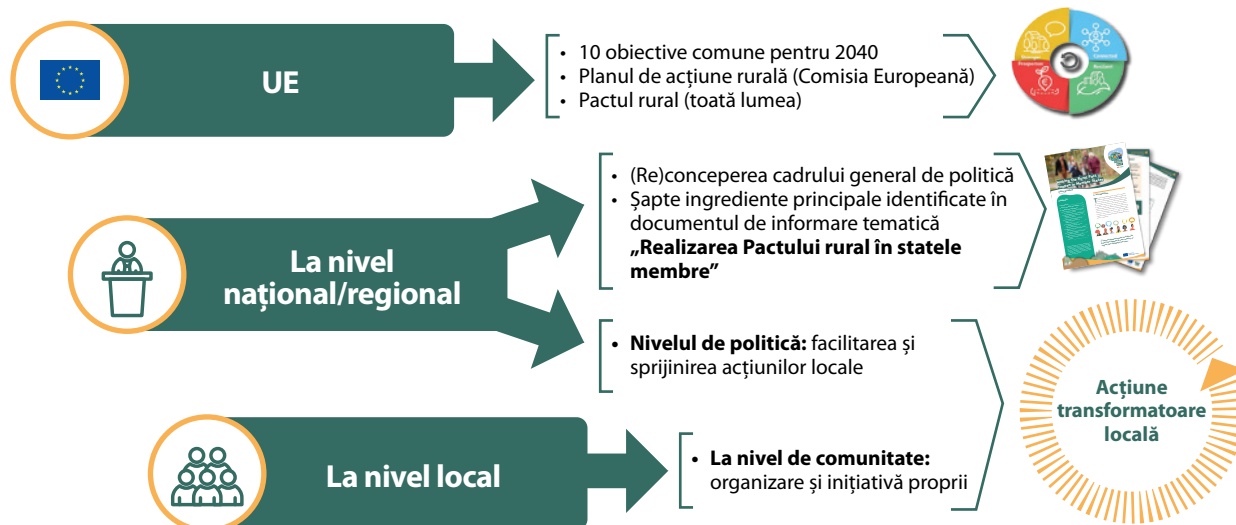
În legătură cu obiectivul Pactului rural

- ✓ Obiectivul 1: **Amplificarea vocilor din mediul rural și asigurarea unui loc mai fruntaș pe agenda politică pentru acestea**
- ✓ Obiectivul 2: **Facilitarea colaborării în rețea, a cooperării și a învățării reciproce**
- ✓ Obiectivul 3: **Încurajarea angajamentelor voluntare de acțiune în favoarea viziunii**

Cu toate acestea, pentru valorificarea pe deplin a acestor beneficii de către comunitățile rurale, guvernele naționale sau regionale trebuie să asigure o serie de „ingrediente” la nivelul elaborării politicilor. Ar fi nevoie de o conducere politică puternică, precum și de mecanisme de implicare a comunităților rurale și de facilitare a colaborării în rețea și a învățării *inter pares*, a strategiei și a planului de acțiune pe termen lung, a analizei din perspectiva mediului rural, a integrării și coordonării politicilor sectoriale și a surselor de finanțare. Elementele respective au fost descrise în publicația intitulată „[Realizarea Pactului rural în statele membre](#)” și într-un raport intitulat „[Enabling factors for rural revitalisation](#)” (Factori care favorizează revitalizarea mediului rural).

Deși este esențial să se ia măsuri cu privire la formularea generală a politicilor naționale sau regionale care afectează zonele rurale, acest lucru nu este suficient pentru a se garanta că **fiecare comunitate locală beneficiază de Pactul rural** și poate lua măsuri eficiente în vederea atingerii obiectivelor viziunii pentru zonele rurale. În acest sens, este necesar un efort concertat din partea actorilor locali – inclusiv societatea civilă și entitățile private, autoritățile și alți actori publici –, precum și din partea factorilor de decizie de la nivel național și regional.

Aducerea Pactului rural mai aproape de cetățeni: cine trebuie să facă ce?

3. Ce trebuie să se întâmple pentru a aduce Pactul rural mai aproape de cetățeni?

Zonele rurale sunt foarte diverse, **nu există nicio abordare universală**. Comunitățile rurale vor găsi diferite soluții pentru a elabora un răspuns adaptat la provocările și oportunitățile lor locale.

Cu toate acestea, există o serie de elemente-cheie care facilitează procesele de transformare locale și încurajează acțiunile din partea

comunităților locale. Unele dintre aceste elemente sunt implementate chiar de comunitățile locale, în timp ce altele trebuie furnizate de autoritățile de la nivel mai înalt pentru a crea un mediu propice pentru acțiune.

Fiecare **comunitate rurală** trebuie să își dezvolte propriile inițiative care să răspundă nevoilor și oportunităților sale specifice, în conformitate cu contextele sale culturale și juridice. În special, comunităților rurale li se recomandă:

- să se reunească în jurul liderilor locali – persoană (persoane) sau organizație (organizații) care ar putea impulsiona transformarea zonei rurale;
- să adopte un **cadru organizatoric** adecvat (structură și mecanisme decizionale), care să permită o participare amplă;
- să convină asupra **unei viziuni și a unui plan comune**, cu acțiuni transformatoare ample, care să includă identificarea nevoilor și a oportunităților.

De asemenea, **autoritățile de la nivel mai înalt** trebuie să întreprindă o serie de acțiuni la nivel regional, național și european pentru a stimula și a sprijini acțiunile transformatoare locale. În special, aceste autorități ar trebui:

- să **recunoască liderii locali**, împreună cu cadrele lor organizatorice, **ca parteneri** într-o veritabilă guvernare pe mai multe niveluri;
- să organizeze și/sau să finanțeze **consolidarea capacităților locale**;
- să încurajeze **acțiunea coordonată** a tuturor politicilor și fluxurilor de finanțare relevante;
- să îmbunătățească **accesul la finanțare** și să reducă birocrăția.

4. Ce ar trebui să facă actorii locali?

4.1. Să se reunească în jurul unui lider local care să impulsioneze procesul de transformare de la nivel local

Luarea de măsuri pentru realizarea viziunii pentru zonele rurale necesită implicarea a numeroase părți interesate diferite, dar, de obicei, există un singur actor – o persoană fizică, un grup mic de persoane sau o singură organizație – care inițiază procesul de dezvoltare sau acționează ca un catalizator al acestuia. Acești „**lideri locali**” pot fi din sectorul public, privat sau civil, dar trebuie să se caracterizeze cel puțin prin capacitatea de a **inspira, motiva și mobiliza** alte persoane din teritoriu, precum și prin **spiritul public** sau simțul binelui comun.

Liderul local nu ar trebui perceput ca reprezentând un anumit interes politic sau economic, ci ar trebui să urmeze un proces democratic și incluziv. Liderii locali pot juca rolul de „promotori” (care apără o cauză importantă pentru comunitatea locală), de „ambasadori” (care reprezintă anumite valori și își mobilizează comunitatea) sau de „mediatori” (care reunesc diverși actori sau diverse interese și încurajează sinergiile dintre aceștia/acestea).

Pentru a se asigura punerea în aplicare a acțiunilor pe termen lung, aceste persoane sau organizații nu ar trebui să lucreze în mod izolat, ci împreună cu o rețea de sprijin. Este esențială asigurarea participării tinerilor (a se vedea materialul util de la [Generation Europe Academy](#)), a femeilor și a reprezentanților întreprinderilor.

În zonele rurale îndepărtate din Bulgaria, [fundatia Sun Land](#) colaborează cu aproximativ 30 de sate, utilizând medierea culturală ca metodă de încurajare a formării de legături intergeneraționale și transsectoriale. Inițiativa invită tineri artiști să petreacă timp cu femei în vârstă din mediul rural, cu scopul de a încuraja formarea de legături intergeneraționale și capital social, sporind astfel reziliența comunității.

Tinerii creează împreună cu sătenii soluții adaptate (de exemplu, renovarea unei clădiri vechi a unei școli) pentru a transforma satele în spații locuibile și pentru a democratiza accesul la resurse. Cultura este folosită ca pârghie pentru a aborda problema izolării sociale, a sănătății mintale și alte probleme presante din această țară, care înregistrează cel mai rapid declin demografic din lume. Datorită mediatorilor culturali, unele sate reușesc acum să atragă noi familii care să se stabilească acolo.

A se vedea, de asemenea, modul în care satul inteligent neerlandez [Hilvarenbeek](#) sprijină inițiativele cetățenilor printr-o rețea de consilieri locali pe probleme de dezvoltare.

4.2. Să adopte un cadru organizatoric adecvat, care să permită o participare amplă

Noile dinamici impun existența unui cadru organizatoric care să permită implicarea diferitelor tipuri de părți interesate, să încurajeze o participare amplă și să îmbine procesul decizional democratic cu flexibilitatea.

În numeroase comunități rurale, nu este necesar să se instituie noi organizații sau structuri, deoarece există deja structuri care pot juca acest rol. Printre exemple se numără organizațiile pentru mișcări la nivel de sat, parteneriatele LEADER eficace și forțele motoare ale inițiativelor din cadrul strategiei „Sate inteligente”.

Cu toate acestea, structurile respective ar putea să necesite fortificare și consolidarea capacităților pentru a viza o gamă mai largă de domenii tematice de importanță majoră pentru teritoriu – cum ar fi mobilitatea, sănătatea, cultura – prin politici naționale/regionale specifice (a se vedea mai jos). Astfel, s-ar putea sprijini și mai mult sensibilizarea comunităților cu privire la structurile locale și atragerea de noi aliați.

În alte comunități, principalele părți interesate pot alege să nu utilizeze structuri existente sau noi, ci să descrie pur și simplu obiectivele comune, rolurile și responsabilitățile într-un contract sau acord.

În funcție de gradul de formalizare, o comunitate ar putea adopta mai multe formate:

- **declarație** sau **declarație de intenție** comună, făcută publică de părțile interesate locale;
- **acord de cooperare** sau **memorandum de înțelegere** semnat între actorii-cheie;
- **acord de parteneriat** cu o entitate desemnată să reprezinte partenerii, în calitate de partener principal sau organism responsabil – acesta este cazul LEADER în unele state membre în care grupurile de acțiune locală (GAL-uri) nu au personalitate juridică, ci aleg unul dintre parteneri să fie organismul responsabil;
- părți interesate care subscriu la un **instrument juridic oficial** (a se vedea exemplul Cartei peisajelor de mai jos);
- **birou special** înființat de principalele părți interesate pentru a sprijini cooperarea dintre acestea – de exemplu, reunirea municipalităților pentru a crea o structură intermunicipală;
- **entitate juridică** special înființată pentru punerea în aplicare a strategiei sau a planului de acțiune – multe GAL-uri LEADER au structura unui ONG înființat în mod specific pentru punerea în aplicare a strategiei locale, altele funcționează ca întreprinderi nonprofit private.

Acorduri mai informale:

- declarație sau declarație de intenție
- acord de cooperare sau memorandum de înțelegere

Nivel mediu de formalizare:

- părți interesate care subscriu la un instrument juridic oficial
- acord de parteneriat cu o entitate desemnată

Acorduri mai formale:

- structură comună sau birou comun pentru sprijinirea cooperării
- entitate juridică specială pentru punerea în aplicare a strategiei sau a planului de acțiune

Carta peisajelor din Catalonia (Spania) este un instrument juridic voluntar care permite părților interesate locale să colaboreze pentru a îmbunătăți peisajul și a-l transforma într-un avantaj pentru viitor. [Comarca Priorat](#) utilizează această carte ca axă a dezvoltării locale mai ample, care permite comunității să diagnosticheze provocările locale și să găsească soluții adaptate pentru a combate problemele legate de declinul demografic, suveranitatea alimentară și energetică, agricultură și diversificarea economică.

Structura de guvernare implică organisme de consiliere și consultative ale Comisiei pentru peisaje și sustenabilitate, sprijinite de Biroul pentru peisaje și diverse departamente guvernamentale din regiune, precum și forumuri participative ale părților interesate care contribuie la încurajarea dezbaterilor și la impulsivitatea inițiativelor.

Carta peisajelor din Priorat beneficiază de sprijin în cadrul strategiei LEADER locale și implică o cooperare strânsă între consiliul local, Biroul pentru peisaje și GAL. În acest sens, carta este un instrument de coordonare a dezvoltării locale, de planificare a acțiunilor în domenii noi, neabordate anterior, și este legată de politici de la un nivel mai înalt, în special de [Pactul rural catalan](#).

A se vedea, de asemenea, un exemplu francez de organism intercomunal special care facilitează acțiunea comună: [prezentarea](#) și [videoclipul](#) „Fostering territorial cohesion through a dedicated instrument” (Promovarea coeziunii teritoriale prin intermediul unui instrument special), Pays Vallée du Loir.

4.3. Să convină asupra unei viziuni și a unui plan comune, cu acțiuni transformatoare ample

Acțiunile transformatoare întreprinse la nivel local pentru a răspunde nevoilor și pentru a face zonele rurale mai puternice, conectate, reziliente și prospere ar trebui să fie coerente și bine planificate.

Multe zone rurale sunt deja vizate de o serie de strategii și planuri și este posibil să nu fie necesară – sau chiar recomandabilă – o mobilizare a comunității pentru a elabora încă un document strategic. Cu toate acestea, ar fi util ca întreaga comunitate să convină asupra unei **viziuni comune generale** pentru zona lor în viitor și ca actorii relevanți să cunoască **modul în care acțiunile lor contribuie la viziunea globală**, chiar dacă sunt finanțate în cadrul unor strategii sau programe la nivel național sau regional.

O astfel de viziune comună ar trebui să aibă ca punct de plecare **inițiativele deja existente** și să vizeze **o gamă mai largă de teme**: economie, mediu, infrastructură sau servicii precum sănătatea, educația, mobilitatea, locuințele. Viziunea pentru zonele rurale ar putea servi drept cadru general pentru explorarea temelor relevante pentru zonele respective. Procesul poate fi îndelungat și treptat, în funcție de nevoile de la nivel local, deoarece este posibil ca părțile interesate locale să nu fie în măsură să acționeze de la început cu privire la toate aceste teme.

[Nockregion din Carintia Superioară](#) își propune să fie cea mai bună regiune austriacă pentru a locui și a lucra. GAL din Nockregion a organizat grupuri de lucru în care au fost implicate 800 de persoane și a elaborat o strategie unică, care descrie ambițiile zonei.

Întrucât finanțarea LEADER nu este suficientă pentru realizarea tuturor acestor obiective, GAL utilizează, de asemenea, Fondul social european (FSE) și alte surse de finanțare ale UE și naționale, deci LEADER reprezintă doar 30 % din bugetul său total.

GAL încearcă, de asemenea, să se implice în politici de nivel superior, de exemplu, directorul GAL a fost implicat în consiliul național responsabil de problema schimbărilor demografice, deși astfel de legături sunt încă destul de limitate.

A se vedea, de asemenea, un exemplu francez de teritoriu inovator și rețeaua acestuia de diferiți actori, mobilizați în jurul unei viziuni comune cu cinci provocări: [prezentarea](#) și [videoclipul](#) „Des Hommes et des Arbres” (Oameni și arbori).

Doriți să faceți ceva în zona dumneavoastră rurală, dar nu știți de unde să începeți? Există deja o serie de instrumente.

- Proiectul [Smart Rural 21](#) (2020-2022), finanțat de UE, a sprijinit comunitățile rurale (satele) în elaborarea de strategii pentru sate inteligente și în punerea în aplicare a unor acțiuni inovatoare. [Raportul final și broșura](#) proiectului conțin o serie de [instrumente pentru comunități, soluții locale inovatoare](#) și învățăminte trase din colaborarea cu comunitățile.
- „[Compass for Local Empowerment in rural areas](#)” (Busola capacitării la nivel local în zonele rurale) a [European Rural Community Alliance \(ERCA\)](#) prezintă o serie de instrumente și exemple utile.
- Setul de instrumente LEADER al UE, în special secțiunea intitulată „[How to form a Local Action Group \(LAG\)?](#)” [Cum se formează un grup de acțiune locală (GAL)?], prezintă sugestii utile.
- [Setul de instrumente pentru mediul rural cu privire la finanțarea UE](#) colectează informații despre potențialele surse de finanțare și de sprijin pentru inițiativele locale.

5. Ce ar trebui să facă factorii de decizie pentru a permite luarea de măsuri?

5.1. Să recunoască liderii locali, împreună cu cadrele lor organizatorice, ca parteneri într-o veritabilă guvernare pe mai multe niveluri

Platforma comunitară a Pactului rural permite stabilirea de legături cu omologii din întreaga Europă. Alăturându-se platformei, părțile interesate pot iniția sau participa la discuții tematice prin intermediul grupurilor comunitare, pot împărtăși experiențe, pot găsi parteneri și pot accesa materiale utile. **Observatorul rural** este o sursă de informații și date utile despre zonele rurale ale UE.

Deși multe comunități rurale se organizează singure pentru a încuraja acțiunile locale, eforturile lor tind să fie trecute cu vederea de către autoritățile naționale și regionale, care se consideră adesea principalele forțe motoare ale schimbărilor din zonele rurale.

Pentru recunoașterea faptului că principalii actori sunt comunitățile rurale, delegându-le puterea

de a decide ce este de făcut și implicându-le în punerea în aplicare a acțiunilor locale în cadrul unor procese de guvernare pe mai multe niveluri și cu actori multipli, ar putea fi necesară o schimbare de mentalitate. Pentru idei utile cu privire la modul în care poate fi realizat acest obiectiv, a se vedea documentul de poziție al SHERPA intitulat „*Empowering rural areas in multi-level governance processes*” (Capacitatea zonelor rurale în procesele de guvernare pe mai multe niveluri).

Unele comunități ar putea dori să își catalogheze acțiunile ca fiind legate de „Pactul rural local” ca modalitate de a-și semnala angajamentul de a acționa pentru realizarea viziunii pentru zonele rurale. Asocierea cu această inițiativă politică europeană poate, de asemenea, să câștige recunoașterea autorităților regionale, naționale sau europene pentru zonele respective. Comunitățile care sunt foarte avansate în ceea ce privește instituirea elementelor menționate anterior (în subsecțiunile 4.1, 4.2 și 4.3) sau a altor elemente ar putea lua în considerare utilizarea mărcii „Pactul rural” pentru a-și spori vizibilitatea, a crește gradul de conștientizare cu privire la eforturile lor și a stabili legături cu alte comunități care pun în aplicare abordări similare.

În multe sate neerlandeze, comunitățile locale sunt invitate să prezinte propuneri de acțiuni transformatoare pentru combaterea provocărilor locale. Acestea elaborează „Planuri la nivel de sat” care – odată ce comunitatea și municipalitatea convin asupra repartizării sarcinilor – devin „Pacte la nivel de sat”.

Acest proces face parte din efortul guvernului de a acorda o mai mare responsabilitate populației locale și de a pune un accent mai mic pe stat. De exemplu, comunitatea locală are puterea de a contesta acțiunile autorităților publice și de a prelua serviciile publice dacă nu este mulțumită de modul în care sunt prestate.

Prima generație de „Planuri la nivel de sat” s-a axat în principal pe ce ar dori sătenii ca guvernul să facă, iar planurile ulterioare se concentrează mai mult pe ce pot face oamenii înșiși.

Exemplul catalan (subsecțiunea 4.2) arată, de asemenea, modul în care diferite departamente ale guvernului regional colaborează cu inițiativa locală pentru a permite o coordonare mai eficientă a diferitelor politici care vizează zonele rurale.

5.2. Să organizeze și/sau să finanțeze consolidarea capacităților locale

Dacă se dorește ca rolul comunităților locale în conceperea și punerea în aplicare de acțiuni transformatoare locale, care să vizeze toate domeniile tematice ale viziunii pentru zonele rurale, să devină mai important, comunitățile locale trebuie să dispună de **capacitatea necesară**. Aceasta include **cunoștințele, competențele și resursele umane și financiare** necesare pentru îndeplinirea sarcinilor.

Consolidarea capacităților – furnizarea de formare, consiliere, învățare *inter pares* și informare, precum și de finanțare pentru personal, echipamente de birou și călătorii – reprezintă o condiție esențială pentru capacitatea comunităților rurale. Cursurile personalizate, birourile de asistență și instrumentele online, care oferă informații ușor de înțeles și consiliere specifică, trebuie să devină accesibile pentru o gamă largă de actori din mediul rural.

Aceste măsuri ar trebui însoțite de **animarea comunității** la fața locului, în special în zonele în care încă nu se întâmplă nimic sau se întâmplă foarte puține. De asemenea, este foarte important să li se ofere comunităților rurale oportunități de a învăța unele de la altele, prin întâlniri de colaborare în rețea, vizite de studiu sau stagii.

În cele din urmă, trebuie să fie disponibile fonduri pentru **costurile de bază** pentru funcționarea unui birou și angajarea unor persoane care vor continua să mobilizeze actorii locali în jurul planului de acțiune și să asigure punerea în aplicare coerentă a acestuia. O astfel de consolidare a capacităților ar putea fi finanțată, de exemplu, prin intermediul asistenței tehnice puse la dispoziția autorităților de management responsabile de finanțarea din partea UE.

Comunitățile scoțiene pot elabora „*Local Place Plans*” (Planuri locale), care să prezinte propuneri de amenajare și utilizare a terenurilor. Odată înregistrate la autoritatea locală competentă, aceste planuri devin parte a sistemului scoțian de planificare și trebuie luate în considerare.

Organismul comunitar înființat pentru elaborarea planului va fi responsabil de punerea în aplicare a acestuia. Un **ghid special** într-un limbaj clar și simplu ajută comunitățile să parcurgă acest proces și există mai multe organizații de la care acestea pot solicita sprijin.

Sprijinul pentru elaborarea planului ar putea veni, de asemenea, din partea echipelor pentru învățare și dezvoltare la nivel de comunitate, din cadrul autorităților locale, sau din partea departamentelor locale de planificare.

Se poate obține sprijin suplimentar pentru punerea în aplicare a planului. De exemplu, Langholm Alliance a primit finanțare pentru două posturi, un director de întreprindere comunitară și un asistent de proiect, din partea South of Scotland Enterprise Agency.

5.3. Să încurajeze acțiunea coordonată

Sistemele și mecanismele de guvernare adecvate pentru combinarea diferitelor surse de finanțare și promovarea sinergiilor au fost identificate ca fiind unul dintre [ingredientele esențiale ale Pactului rural la nivel național](#). Cu toate acestea, nu este suficient să se asigure coordonarea și complementaritatea la nivelul politicilor – este important ca aceste aspecte să fie transpuse în acțiuni concrete la fața locului.

În mod ideal, comunitățile rurale vor dispune de un spațiu în care să obțină informații transparente și să aibă un cuvânt de spus cu privire la o multitudine de subiecte legate de politici și de finanțare, fără a fi nevoite să se confrunte cu diferite instituții sau norme și proceduri divergente. Nu este necesar și nici fezabil să se asigure că un astfel de spațiu este disponibil în fiecare comunitate rurală, dar acesta nu ar trebui să fie prea departe de actorii din mediul rural – o soluție rezonabilă ar putea fi la nivel subregional (NUTS 3).

De asemenea, este important să se încurajeze schimbul de experiență, cooperarea și coordonarea, să se construiască încrederea dintre autoritățile responsabile de diferite surse de finanțare și să se asigure că acestea au o interpretare comună a nevoilor și așteptărilor comunităților rurale.

În unele regiuni din Italia, punerea în aplicare a LEADER (finanțată prin FEADR) completează Strategia privind zonele interioare a guvernului, care vizează consolidarea structurii demografice a zonelor rurale.

[GAL MontagnAppenino](#) din Toscana acționează ca animator al dezvoltării rurale, sprijinind unirea municipalităților în punerea în aplicare a Strategiei privind zonele interioare. O astfel de cooperare creează sinergii, având în vedere că Strategia privind zonele interioare finanțează în principal măsurile puse în aplicare de entități publice, de exemplu proiectele de infrastructură pentru combaterea depopulării și a excluziunii sociale, iar GAL sprijină proiectele de colaborare privind dezvoltarea comunității, întreprinderile neagricole și inovarea.

De asemenea, GAL oferă sprijin tehnic entităților publice care solicită finanțare în cadrul Strategiei privind zonele interioare. În perioada 2021-2027, GAL-urile vor gestiona, de asemenea, unele măsuri din cadrul Strategiei privind zonele interioare.

A se vedea, de asemenea, un exemplu de coordonare a fondurilor la nivel regional în [Finlanda](#). Pentru idei privind modul în care colaborarea în rețea poate contribui la construirea unei interpretări comune și la încurajarea cooperării și a încrederii între autoritățile de management al finanțării, a se vedea exemplul din Suedia în publicația intitulată „[NRN support for LEADER/CLLD implementation](#)” (Sprijinul RNRD pentru punerea în aplicare a LEADER/DLRC) (p. 5).

5.4. Să îmbunătățească accesul la finanțare și să reducă birocrăția

Comunitățile locale nu vor fi în măsură să își pună în aplicare acțiunile transformatoare fără a avea acces la scheme de finanțare care să fie suficient de **flexibile** pentru a răspunde unei game largi de nevoi și suficient de **simple** pentru a le permite promotorilor de proiecte locale să obțină finanțare fără a se confrunta cu obstacole administrative excesive.

[Setul de instrumente pentru mediul rural cu privire la finanțarea UE](#) (a se vedea caseta de la p. 5) este, de asemenea, un instrument valoros pentru a ajuta comunitățile rurale să navigheze peisajul complex al oportunităților de finanțare din partea UE.

Unele autorități de management naționale sau regionale elaborează norme și condiții complicate pentru administrarea fondurilor UE, care depășesc cu mult legislația UE (proces numit uneori „suprareglementare”).

Prin urmare, mulți actori locali nu sunt dispuși să solicite sprijin sau își abandonează proiectele din cauza proceselor decizionale îndelungate – ceea ce creează o imagine negativă a finanțării europene în multe comunități locale. Astfel, apropierea Pactului rural și a viziunii pentru mediul rural de cetățeni ar trebui corelată cu **raționalizarea și simplificarea** accesului la finanțarea din partea UE.

Pentru mai multe sugestii privind mobilizarea diferiților actori pentru punerea în aplicare a viziunii pentru mediul rural, consultați [avizul Comitetului Economic și Social European \(CESE\)](#) intitulat „Către o mai mare implicare a statelor membre, a regiunilor și a actorilor societății civile în punerea în aplicare a viziunii pe termen lung pentru zonele rurale ale UE”.

O metodă importantă de simplificare a accesului la finanțare este utilizarea opțiunilor simplificate în materie de costuri. Această metodă nu impune ca beneficiarii să țină o evidență a fiecărei cheltuieli pentru proiectul lor, ci trebuie doar să demonstreze că au obținut

realizările și rezultatele convenite și să fie plătiți pe această bază.

În Finlanda, un [sistem de opțiuni simplificate în materie de costuri](#) (sume forfetare) s-a utilizat deja pentru multe proiecte din mediul rural în perioada 2014-2020, atât în cadrul LEADER, cât și în cadrul altor măsuri. Procesul simplu de depunere a cererilor a încurajat mulți beneficiari mici sau noi să dezvolte idei de proiecte, iar consilieri din cadrul GAL LEADER le-au stat la dispoziție pentru a-i ajuta să aleagă cea mai bună opțiune de finanțare.

O altă modalitate de a facilita accesul la finanțare al beneficiarilor mici este utilizarea „proiectelor-umbrelă” (pachete de operațiuni mici care, în scopuri administrative, sunt tratate ca un singur proiect). Pentru mai multe exemple de măsuri de reducere a sarcinii administrative pentru actorii locali, a se vedea ghidul FARNET intitulat „[Delivering CLLD effectively](#)” (Realizarea DLRC în mod eficace).

**Alăturați-vă comunității Pactului rural și platformei
online aferente**

https://ruralpact.rural-vision.europa.eu/become-member_en

 www.ruralpact.rural-vision.europa.eu

 info@rural-pact.eu

Autor: Urszula Budzich-Tabor

Sprijin: Enrique Nieto, Paul Soto, Pascale van Doren

Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2025

© Uniunea Europeană, 2025. CC-BY 4.0

Imagine copertă: © andresr, Canva.com

Acest program este pus în aplicare de

PRINT ISBN 978-92-68-22352-9 doi:10.2762/4991039 KF-01-24-027-RO-C

PDF ISBN 978-92-68-22351-2 doi:10.2762/7887227 KF-01-24-027-RO-N

Finanțat de
Uniunea Europeană